

Türkiye’de Ortopedi ve Travmatoloji Ameliyatı Geçiren Hastaların Memnuniyetlerine İlişkin Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi

Review of Postgraduate Theses on the Satisfaction of Patients Undergoing Orthopedic and Traumatology Surgery in Türkiye

Sema Koçaşlı¹, Cemile Nida Kayış²

ÖZET

Amaç: Bu çalışma, Türkiye’de ortopedi ve travmatoloji ameliyatı geçiren hastaların memnuniyetine ilişkin olarak hemşirelik alanında hazırlanmış lisansüstü tezleri sistematik şekilde inceleyerek, hemşirelik bakımının hasta memnuniyetindeki rolünü, mevcut literatürdeki eğilimleri, yöntemsel yaklaşımları ve temel bulguları ortaya koymayı amaçlamaktadır. **Gereç ve Yöntem:** Bu sistematik derlemede, Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi’nde kayıtlı olan lisansüstü tezler Ağustos-Eylül 2024 tarihleri arasında “hemşire”, “ortopedi”, “hasta memnuniyeti” anahtar kelimesiyle taranmıştır. Yayınlanma yılı kriter olarak alınmamıştır. Tarama sonucunda veri tabanına kayıtlı 62 lisansüstü teze ulaşılmış, araştırma kriterlerini karşılayan 23 tez araştırmaya dahil edilmiştir. Araştırmaya dahil edilen tezler, veri toplama yöntemleri, çalışma grupları, anabilim dalları ve türlerine göre detaylı olarak incelenmiştir. **Bulgular:** Ortopedik ameliyatlara ve hasta memnuniyeti konusuyla ilgili hemşirelik alanında yapılan tezlerin 2014 yılında yapılmaya başlandığı tespit edilmiştir. Araştırmaya dahil edilen tezlerin 21’i yüksek lisans, 2’si doktora tezidir. Bu tezlerin 14’ü tanımlayıcı, 3’ü randomize kontrollü olup 5 tanesi de deneysel ve yarı deneysel çalışmalardan oluşmaktadır. Tüm tezlerin toplamındaki örneklem sayısı 4.407 kişiyi kapsamaktadır. **Sonuç:** İncelenen tezlerin çoğunlukla tanımlayıcı nitelikte olduğu, deneysel çalışmaların ise sınırlı sayıda bulunduğu tespit edilmiştir. Hemşirelerin hasta gereksinimlerine öncelik vererek iletişim odaklı, eğitici ve tedavi edici yaklaşımlarının hasta memnuniyetini artırdığı tespit edilmiştir. Gelecekte bu alanda yapılacak deneysel çalışmaların, literatüre önemli katkılar sağlayacağı öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Akademik Tezler, Hemşirelik, Lisansüstü, Memnuniyet, Ortopedi ve Travmatoloji

ABSTRACT

Objective: This study aims to reveal the role of nursing care in patient satisfaction, trends in the current literature, methodological approaches, and basic findings by systematically examining postgraduate theses prepared in the field of nursing regarding the satisfaction of patients undergoing orthopedic and traumatology surgery in Türkiye. **Materials and Methods:** In this systematic review, postgraduate theses registered in the National Thesis Center of the Council of Higher Education were scanned between August and September 2024 with the keywords “nurse”, “orthopedics”, and “patient satisfaction”. The year of publication was not taken as a criterion. As a result of the scan, 62 postgraduate theses registered in the database were reached, and 23 theses that met the research criteria were included in the study. The theses included in the study were examined in detail according to data collection methods, study groups, departments and types. **Results:** It was determined that theses in the field of nursing related to orthopedic surgery and patient satisfaction began to be published in 2014. Of the theses included in the study, 21 were master’s theses and two were doctoral theses. Fourteen of these theses were descriptive, three were randomized controlled, and five were experimental and quasi-experimental studies. The total sample size of all these included 4,407 individuals. **Conclusion:** It was indicated that the majority of the theses examined were descriptive, while experimental studies were limited in number. It was also determined that communication-oriented, educational, and therapeutic approaches adopted by nurses prioritizing patient needs increase patient satisfaction. Future experimental studies in this field are expected to make important contributions to the literature.

Keywords: Academic Theses, Nursing, Postgraduate, Satisfaction, Orthopedics and Traumatology

¹Dr. Öğr. Üyesi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ankara, Türkiye. ORCID: 0000-0002-5718-0669

²Öğr. Gör., KTO Karatay Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü, Anestezi Programı, Konya, Türkiye. ORCID: 0000-0003-3889-8832 (**Sorumlu Yazar**)

Sorumlu Yazar: Cemile Nida Kayış, KTO Karatay Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü Anestezi Programı, Konya, Türkiye, e-posta: cemile.nida.kayis@karaatay.edu.tr

Bu eser [Creative Commons Atıf 4.0 Uluslararası Lisansı](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/) ile lisanslanmıştır.

GİRİŞ

Dünya genelinde her yıl yapılan ortopedik ameliyat sayısında hızlı bir artış yaşanmaktadır. Bu artışta, yaşlanan nüfus, obezite oranlarının yükselmesi, osteoartrit ve travma vakalarının artması gibi faktörler etkili olmaktadır. Mevcut eğilimler, bu artışın önümüzdeki yıllarda da süreceğini göstermektedir (TÜİK, 2023; Zhao vd., 2025).

Ortopedi ameliyatlarının sayısındaki artış, postoperatif bakımın önemini de beraberinde getirmektedir. Ameliyat sonrası dönemde fiziksel hareketliliğin azalması, hastaların uzun süre hareketsiz kalmasına neden olmakta; bu durum ise basınç yaraları, konstipasyon ve derin ven trombozu gibi ciddi komplikasyonlara yol açabilmektedir (Mohamed Ahmed vd., 2021; Wang vd., 2022). Ayrıca, hastalar bu süreçte sıklıkla şiddetli ağrı ve anksiyete yaşamaktadır. Bu tür olumsuzluklar, bireylerin günlük yaşam aktivitelerine dönüşünü geciktirmekte ve yaşam kalitesini düşürmektedir (Lv ve Yang, 2021). Ancak, etkili hemşirelik bakımı hastanede yatış süresinin kısaltılmasına, tedavi maliyetlerinin azaltılmasına ve enfeksiyon ile tromboz gibi komplikasyonların gelişme riskinin önemli ölçüde azaltılmasına katkı sağlamaktadır. Etkin hemşirelik müdahaleleri ise hasta memnuniyetinin artırılmasına anlamlı katkı sağlamaktadır (Yan, 2024). Sağlık sistemlerinin temel amacı yüksek kalitede hizmet sunmaktır ve hasta memnuniyeti bu kalitenin önemli bir göstergesidir (Cano-Plans vd., 2018).

Hasta memnuniyeti; sosyal, kültürel ve ekonomik faktörlerden etkilenebilen, çok boyutlu bir kavram olup, hastanın ihtiyaçları ile sunulan hemşirelik bakımı arasındaki uyum düzeyi olarak tanımlanmaktadır (Howard vd., 2020). Hastanede yatan bireylerin memnuniyet düzeyini belirleyen başlıca etkenler arasında, uygulanan tıbbi tedavinin niteliği ve hemşirelik bakımının kalitesi ön plana çıkmaktadır. Bu nedenle, hasta memnuniyetini artırmaya yönelik stratejilerin, hastaların bireysel beklenti ve ihtiyaçları göz önünde bulundurularak planlanması ve uygulanması önem taşımaktadır (Kayış, 2022; Mühlbacker ve Stolk, 2023). Hastalar, beklenti ve gereksinimlerinin karşılandığını hissettiklerinde tedaviye uyumları artmakta; bu da fiziksel ve psikolojik iyileşme süreçlerini olumlu yönde etkilemektedir (Erden ve Emirzeoğlu, 2021). Buna karşın, ihtiyaçların karşılanmadığı durumlarda hastaların kaygı ve stres düzeyleri yükselmekte; tedavi ve hemşirelik bakımına olan tepkileri olumsuz yönde etkilenmektedir. Sonuç olarak, bu olumsuzluklar iyileşme sürecini uzatmakta, hastanede kalış süresini artırmakta ve tedavi maliyetlerini yükseltmektedir (Sadeghi-Gandomani vd., 2018).

Günümüzde hasta memnuniyetinin ölçülmesi, dünya genelinde hastane ve klinik yönetim stratejilerinin temel bileşenlerinden biri haline gelmiştir (Shin ve Park, 2018). Birçok ülkede yürürlükte olan kalite ve akreditasyon süreçleri, hasta memnuniyetinin düzenli olarak değerlendirilmesini zorunlu kılmaktadır. Bu bağlamda, hemşirelerin hasta ve ailesiyle etkili iletişim kurmaları, bireysel bakım gereksinimlerini dikkate almaları ve hasta odaklı bir yaklaşım benimsemeleri, memnuniyet düzeyini doğrudan etkilemektedir (Lim vd., 2015; Swarup vd., 2019). Tüm bu bilgiler doğrultusunda, bu çalışma Türkiye’de ortopedi ve travmatoloji ameliyatı geçiren hastaların memnuniyetine ilişkin olarak hemşirelik alanında yapılmış lisansüstü tezleri inceleyerek, hemşirelik bakımının hasta memnuniyetindeki rolünü değerlendirmeyi amaçlamaktadır.

GEREÇ VE YÖNTEM

Araştırmanın Amacı ve Türü

Bu çalışmada, Türkiye'de hemşirelik alanında gerçekleştirilen lisansüstü tezler incelenmiş olup ortopedi ve travmatoloji ameliyatı geçiren hastalarda hasta memnuniyetini ele alan tezlerin değerlendirilmesi amacıyla sistematik derleme türü kullanılmıştır. Veriler, Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden elde edilmiştir.

Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Hemşirelikte yüksek lisans eğitimine başlanan 1968 yılı esas alınarak, 1 Ocak 1968 ile 15 Eylül 2024 tarihleri arasında yapılmış ve erişilebilen tüm tezler değerlendirmeye dahil edilmiştir. İlk arama, Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi veri tabanında "hemşire" ve "ortopedi" anahtar kelimeleri kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Toplamda 62 teze ulaşılmıştır. İkinci arama "hasta memnuniyeti" anahtar kelimesiyle yapılmıştır. Yayınlanma yılı kriter olarak alınmamıştır. Tarama işlemine, araştırma kriterlerine uyan 21'i yüksek lisans ve 2'si doktora tezi olmak üzere, 23 çalışma dahil edilmiştir. Dahil edilen tezler, veri toplama araçları, çalışma grupları, anabilim dalları ve türlerine göre detaylı bir şekilde incelenmiştir. Araştırma boyunca yayın akışını izlemek için bir PRISMA diyagramı kullanılmıştır (Şekil 1).

Araştırmaya dahil edilme kriterleri şu şekildedir:

- Tezin hemşirelik anabilim dalı veya dalları tarafından yapılmış olması,
- Tezin erişime açık olması.

Araştırmaya dahil edilmeme kriterleri ise şu şekildedir:

- Tezin erişime kapalı olması.

Veri Toplama Araçları ve Verilerin Toplanması

Bu çalışmada, araştırmacılar tarafından geliştirilen "tez değerlendirme formu" kullanılmıştır. Formda, tezler yayınlandığı yıl, üniversite, anabilim dalı, tez başlığı, yürütülme amacı, yöntem (araştırma türü, örneklem, kullanılan ölçüm araçları) gibi başlıklar altında incelenmiştir. Tezler, 5 Ağustos- 15 Eylül 2024 tarihleri arasında Ulusal Tez Merkezi veri tabanında çevrimiçi taranmıştır. Veriler, iki aşamalı tarama ile üç anahtar kelime ile yapılan arama sonucundaki lisansüstü tezlerinin değerlendirilmesi ile elde edilmiştir.

Verilerin Değerlendirilmesi

Verilerin analizinde doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Tezler; yayın yılı, amacı, araştırma tipi, örneklem sayısı, kullanılan değerlendirme formları ve sonuçları açısından analiz edilmiştir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Çalışmaya, Ulusal Tez Merkezi veri tabanında yer alan tezler dahil edilmiştir; ancak henüz sisteme kaydedilmemiş bazı tezler mevcut olabilir. Bu tezlere erişilememesi, çalışmanın bir sınırlılığı olarak değerlendirilebilir.

Araştırmanın Etik Yönü

Bu çalışmada, erişime açık olan yüksek lisans ve doktora tezleri örneklem olarak kullanıldığından, etik kurul onayı gerekliliği bulunmamaktadır. Tezler, araştırmacılar tarafından belirlenen kriterlere göre, hazırlanan kontrol listeleri aracılığıyla incelenmiş ve çalışmaya dahil edilip edilmeyeceğine karar verilmiştir.

BULGULAR

Bu çalışma kapsamında, belirlenen dahil edilme kriterlerine uyan toplam 23 tez incelenmiştir. İncelenen tezlerden 21'inin yüksek lisans tezi, 2'sinin ise doktora tezi olduğu tespit edilmiştir. Dahil edilen tezlerin 2014 yılından itibaren yayımlandığı (Tablo 1) ve tüm tezlerdeki örneklem sayısının toplam 4.407 kişi olduğu saptanmıştır. Her bir tez çalışmasında örneklem büyüklüklerinin 60 ile 600 kişi arasında değiştiği saptanmıştır. Çalışmaya alınan tezlerin 14'ü tanımlayıcı, 3'ü randomize kontrollü olup 5 tanesi de deneysel ve yarı deneysel çalışmalardan oluşmaktadır.

Tablo 1. İncelenen Tezlerin Tür ve Yıllara Göre Dağılımı

Yayın Yılı	Yüksek Lisans	Doktora	%
2014		1	4
2018	1		4
2019	8		35
2020	1		4
2022	5		22
2023	5	1	27
2024	1		4
Toplam	21	2	100

Tezlerde yararlanılan ölçekler, kullanım amaçları ve içerik özelliklerine göre “Ağrı Değerlendirme Ölçekleri”, “Hasta Memnuniyeti Ölçekleri”, “Bakım ve Anksiyete Değerlendirme Ölçekleri” ve “Kalite ve Güvenlik Değerlendirme Ölçekleri” şeklinde sınıflandırılarak kategorilere ayrılmıştır (Tablo 2).

Tablo 2. Tezlerde Kullanılan Ölçeklerin Kullanım Amaçları ve İçerik Özelliklerine Göre Sınıflandırılması

No	Yazar, Yıl	Ağrı Değerlendirme Ölçekleri	Hasta Memnuniyeti Ölçekleri	Bakım ve Anksiyete Değerlendirme Ölçekleri	Kalite ve Güvenlik Değerlendirme Ölçekleri
1	Tosun, 2014	✓	✓	✓	✓
2	Kayış, 2022		✓		
3	Ocak, 2020	✓		✓	✓
4	Kırıcı, 2022	✓	✓	✓	
5	Topal, 2023		✓		
6	Bostancı, 2022		✓		
7	Güllü, 2023	✓	✓	✓	
8	Balta Bolu, 2022		✓	✓	
9	Tunç, 2023	✓	✓	✓	✓
10	Atay, 2019		✓		

Tablo 2 Tezlerde Kullanılan Ölçeklerin Kullanım Amaçları ve İçerik Özelliklerine Göre Sınıflandırılması (devam).

11	Demir, 2023	✓	✓	
12	Temizyürek Yavuz, 2019	✓	✓	
13	Özbek, 2023	✓	✓	✓
14	Şener Zirek, 2024	✓		
15	Sarı, 2018	✓	✓	
16	Candaş, 2023		✓	
17	Baydemir, 2019	✓	✓	
18	Arslan, 2019	✓		
19	Koçak Kalın, 2022	✓	✓	
20	Bağcı, 2019	✓		✓
21	Yılmaz, 2019		✓	
22	Coşkun, 2019	✓	✓	
23	Gül, 2019	✓		

İncelenen tezlerde hasta memnuniyetinin değerlendirilmesinde çeşitli ölçme araçlarının kullanıldığı tespit edilmiştir. Tezlerde çoğunlukla Newcastle Hemşirelik Memnuniyet Ölçeği ve araştırmacılar tarafından geliştirilen anket formları ile veriler toplanmıştır. Ayrıca, hasta memnuniyetinin yanı sıra ağrı düzeyi, anksiyete, bakım kalitesi ve hasta güvenliği gibi değişkenler de değerlendirilmiş olup bu değişkenlerle memnuniyet arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Tez analizlerinde, hasta memnuniyetini etkileyen çok sayıda faktör olduğu saptanmıştır. Bunlar arasında hemşirelik bakımının niteliği, etkili iletişim, ağrının etkin şekilde yönetilmesi, eğitim ve bilgilendirme sürecinin yeterliliği, bakıma katılım, duygusal emek ve hasta güvenliği faktörleri ön plana çıkmaktadır. Bazı tezlerde, ameliyat öncesi ve sonrası verilen eğitimin hasta memnuniyetini arttırdığı; hemşirelerin iletişim becerilerinin ve ağrı yönetimine ilişkin bilgi düzeylerinin hasta deneyimini olumlu etkilediği belirlenmiştir. Ayrıca, hemşirelerin içten ve samimi tutumlarının hasta memnuniyet düzeyini yükselttiği ifade edilmiştir.

Tezlerdeki örneklem grubunun tamamında ortopedik ameliyat geçiren hastalarla çalışılmış olmasının yanı sıra Bostancı'nın (2022) hasta yakınlarını, Balta Bolu'nun (2022) ise hemşireleri de örneklem grubuna dahil ettiği belirlenmiştir. Tanımlayıcı ve ilişki arayıcı çalışmalardan elde edilen bulgularda, hastaların öncelikli ihtiyaçlarının karşılanması durumunda perioperatif süreci daha sağlıklı geçirdikleri ve hastaların öğrenme gereksinimleri ile hasta memnuniyetleri arasında pozitif bir ilişki olduğu saptanmıştır (Tablo 3). Deneyisel, yarı deneyisel ve randomize kontrollü çalışmalarda ise hasta memnuniyetini artırmak için farklı uygulamalar yapılmıştır. Kırıcı (2022), soğuk uygulamanın ağrı ve hasta memnuniyeti üzerindeki etkisini incelediği çalışmada, düzenli aralıklarla uygulama yapılan deney grubunda ağrı düzeylerinin anlamlı şekilde azaldığını ve hemşirelik bakımına yönelik memnuniyetin kontrol grubuna göre daha yüksek olduğunu tespit etmiştir. Yılmaz (2019) klinik vaka hemşirelik modeli ile bakım verilen deney grubundaki hastaların hasta memnuniyetlerinin daha yüksek olduğunu ifade etmişlerdir. Güllü (2023), subkutan heparin enjeksiyonunda kullanılan farklı yöntemlerin etkilerini incelediği çalışmada, VRG ve soğuk uygulamanın ağrıyı azaltmada etkili

olduğunu; ancak ShotBlocker, VRG ve soğuk uygulama grupları arasında hasta memnuniyeti açısından anlamlı bir fark bulunmadığını bildirmiştir. Özbek (2023), günübirlik cerrahi hastalarında tele-hemşirelik yoluyla verilen ameliyat öncesi eğitimin, yalnızca kaygı düzeyini azaltmakla kalmayıp, hastalar tarafından açıklayıcı, destekleyici ve yönlendirici bulunarak yüksek düzeyde memnuniyetle karşılandığını bildirmiştir. Baydemir (2019), ortopedik cerrahi sırasında kısa mesaj yoluyla bilgilendirilen hasta yakınlarının bu hizmeti açıklayıcı ve yeterli bulduklarını ve memnuniyet düzeylerinin yüksek olduğunu bildirmiştir. Coşkun (2019), subkutan enjeksiyon uygulamasında ShotBlocker kullanımının yalnızca ağrıyı azaltmakla kalmayıp, enjeksiyon memnuniyetini de anlamlı düzeyde artırdığını; müdahale grubundaki bireylerin memnuniyet puan ortalamalarının kontrol grubuna göre daha yüksek olduğunu bildirmiştir. Tosun (2014) kalça kırığı hastalarında ameliyat öncesi pozisyon ateli uygulanan grubun, tedavi ve bakımdan daha memnun olduğunu saptamıştır. Tunç (2023) diz artroplasti hastalarına yönelik geliştirdiği “Diz Protezi Okulu” eğitim programının, müdahale grubundaki hastalarda anksiyete düzeyini azalttığını ve fonksiyonel durumu arttırarak hasta memnuniyetini yükselttiği sonucuna ulaşmıştır.

Tablo 3. Ortopedik Ameliyat Geçiren Hastaların Hemşirelik Bakımından Memnuniyet Düzeylerini İnceleyen Tezlerin Değerlendirilmesi

Tez türü Yılı Yazar	Amaç	Çalışmanın Tipi	Örneklem Sayısı	Sonuç
YL 2022 Kayış, C.N.	Ortopedik cerrahi geçiren hastaların taburculuk sürecindeki öğrenim gereksinimlerini, bu gereksinimlerin karşılanma düzeyini ve taburculuk eğitime yönelik memnuniyetlerinin değerlendirilmesi.	Tanımlayıcı Çalışma	184 hasta	Ortopedik cerrahi geçiren hastalarda, taburculuk sonrası öğrenim gereksinimlerinin "oldukça önemli" olarak değerlendirildiği, gereksinimlerin karşılanma düzeyi ve taburculuk eğitimi memnuniyet düzeylerinin düşük olduğu saptanmıştır.
YL 2020 Ocak, Ç.	Cerrahi hemşirelerinin ameliyat sonrası ağrı kontrolüne yönelik bilgi ve tutumlarının, hastaların ameliyat sonrası ağrı kontrolüne ilişkin memnuniyet düzeylerine olan etkisinin belirlenmesi.	Tanımlayıcı ve İlişki Arayıcı	151 hasta	Hemşirelerin ağrı yönetimine ilişkin bilgi ve tutum düzeylerinin, hastaların ameliyat sonrası ağrı yönetimine yönelik memnuniyet düzeyleriyle pozitif yönde ilişkili olduğu belirlenmiştir.

Tablo 3. Ortopedik Ameliyat Geçiren Hastaların Hemşirelik Bakımından Memnuniyet Düzeylerini İnceleyen Tezlerin Değerlendirilmesi (devam).

YL 2022 Kırıcı, D.	Hemşirelik girişimlerinden biri olan soğuk uygulamanın fraktürlü hastalara farklı zaman aralıklarında uygulanmasının, ağrı düzeyi ve hasta memnuniyeti üzerindeki etkisinin belirlenmesi.	Deneyssel Çalışma	Deney grubu (n= 30) Kontrol grubu (n=30)	Deney grubunda düzenli aralıklarla uygulanan soğuk tedavisinin, postoperatif ağrı kontrolü ve hasta memnuniyetinin artırılmasında daha etkili olduğu saptanmıştır.
YL 2019 Yılmaz, E.	Klinik vaka yönetici hemşire modeli ile sunulan hemşirelik hizmetlerinin kalça protezi ameliyatı geçiren hastaların memnuniyetine etkisinin değerlendirilmesi.	Yarı Deneyssel Çalışma	Deney grubu (n= 46) Kontrol grubu (n=46)	Klinik vaka yönetici hemşire modeliyle bakım verilen hastaların memnuniyet düzeylerinin, standart hemşirelik uygulamalarıyla bakım verilenlere kıyasla daha yüksek olduğu saptanmıştır.
YL 2024 Şener Zirek, Ö.	Cerrahi girişim geçiren hastaların öğrenim gereksinimleri ile hemşirelik bakımından memnuniyet düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi.	Tanımlayıcı, İlişki Arayıcı ve Kesitsel Türde Çalışma	200 hasta	Hasta öğrenim gereksinimleri, "çok önemli" olarak değerlendirilmiş ve hastaların ilgili eğitimden "fazlasıyla memnun" oldukları belirlenmiştir. Sonuç olarak, öğrenim gereksinimlerinin karşılanmasıyla hasta memnuniyetinin arttığı saptanmıştır.
YL 2023 Topal, E.	El cerrahisi geçiren hastaların hemşirelik hizmetlerinden memnuniyet düzeylerinin değerlendirilmesi.	Tanımlayıcı Çalışma	60 hasta	Hemşirelik hizmetlerinin kalitesini ve sürdürülebilirliğini sağlamada, hasta memnuniyetinin düzenli olarak değerlendirilmesinin ve bu doğrultuda hemşirelik uygulamalarının sürekli olarak iyileştirilmesinin önemli bir unsur olduğu belirlenmiştir.

Tablo 3. Ortopedik Ameliyat Geçiren Hastaların Hemşirelik Bakımından Memnuniyet Düzeylerini İnceleyen Tezlerin Değerlendirilmesi (devam)

YL 2022 Bostancı, F.	Yatarak tedavi gören hastalar ve yakınlarının hemşirelik bakımına yönelik memnuniyet düzeylerinin değerlendirilmesi.	Tanımlayıcı, Kesitsel Çalışma	300 hasta ve 300 hasta yakını	Hem hastaların hem de hasta yakınlarının memnuniyet düzeyleri yüksek bulunmuş; ancak hasta yakınlarının memnuniyet düzeylerinin hastalara kıyasla daha yüksek olduğu belirlenmiştir.
YL 2023 Güllü, H.	Yetişkin hastalarda subkutan heparin enjeksiyonu sırasında ShotBlocker, sanal gerçeklik gözlüğü ve soğuk uygulamanın ağrı ve hasta memnuniyeti üzerindeki etkilerinin değerlendirilmesi.	Yarı Deneysel Bir Çalışma	ShotBlocker (n=50), VRG (n=50) ve soğuk uygulama (n=50)	Araştırma, VRG ve soğuk uygulamanın ağrıyı azaltmada etkili olduğunu; ancak ShotBlocker, VRG ve soğuk uygulama grupları arasında hasta memnuniyeti açısından anlamlı bir fark bulunmadığını bildirmiştir.
YL 2022 Balta Bolu, H.	Hemşirelerin duygusal emek tutumları ile hasta memnuniyeti arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi.	Tanımlayıcı ve İlişki Arayıcı Çalışma	112 hemşire ve 130 hasta	Hemşirelerin derinlemesine ve samimi tutumlarının artması, yüzeysel davranışlarının azalmasıyla birlikte hastaların memnuniyet düzeylerinin yükseldiği saptanmıştır.
YL 2019 Atay, M.S.	Cerrahi kliniklerde yatan hastaların hemşirelik bakımına yönelik memnuniyet düzeylerinin belirlenmesi.	Tanımlayıcı Çalışma	212 hasta	Cerrahi kliniklerdeki hastaların hemşirelik bakımından yüksek düzeyde memnun oldukları, hastaların eğitim düzeyleri ile ailede sağlık profesyoneli olanların memnuniyet düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır.
YL 2023 Demir, M.	Cerrahi hastalarında karşılanamayan hemşirelik bakım algısı ile hasta memnuniyeti arasındaki ilişkinin belirlenmesi.	Tanımlayıcı Çalışma	130 hasta	Karşılanamayan hemşirelik bakımına yönelik algı arttıkça, hasta memnuniyetinin azaldığı belirlenmiştir. Özellikle hastaların temel bakım, etkili iletişim ve kendilerine yeterli zaman ayrılması konusundaki gereksinimlerinin karşılanmamasının, memnuniyet düzeylerinde düşüşe yol açtığı saptanmıştır.

Tablo 3. Ortopedik Ameliyat Geçiren Hastaların Hemşirelik Bakımından Memnuniyet Düzeylerini İnceleyen Tezlerin Değerlendirilmesi (devam)

YL 2019 Temizyürek Yavuz, M.	Hastaların hemşirelik bakımına katılım düzeyleri ile hemşirelik bakımına yönelik memnuniyetlerinin incelenmesi.	Tanımlayıcı Çalışma	309 hasta	Hastaların hemşirelik bakım hizmetinden yüksek puanla memnun oldukları, hemşirelik bakımına katılımlarının %40 düzeyinde olduğu ve bu durumun bazı sosyodemografik faktörlerden etkilendiği saptanmıştır.
YL 2023 Özbek, N.M.	Günübirlik cerrahi hastalarına ameliyat öncesi tele-hemşirelik yoluyla verilen danışmanlığın anksiyete ve hasta memnuniyeti üzerindeki etkilerinin incelenmesi.	Randomize Kontrollü Çalışma	Deney grubu (n=80), Kontrol grubu (n=80)	Günübirlik cerrahi hastalarına ameliyat öncesi tele-hemşirelik yoluyla verilen danışmanlığın, hastalar tarafından açıklayıcı ve destekleyici bulunarak memnuniyeti arttırdığı belirlenmiştir.
YL 2018 Sarı, R.	Total Diz Artroplastisi (TDP) uygulanan hastaların hemşirelik bakımına yönelik beklentilerinin ve memnuniyet düzeylerinin belirlenmesi.	Tanımlayıcı Çalışma	120 hasta	Cerrahi kliniklerde yatan hastaların hemşirelik bakımına yönelik memnuniyet düzeylerinin belirlenmesi.TDP hastalarında beklentilerin karşılanma düzeyi arttıkça, hasta memnuniyetinin de anlamlı biçimde yükseldiği saptanmıştır.
YL 2023 Candaş, S.	Cerrahi işlem geçiren hastaların ameliyat öncesi eğitim alma durumlarının belirlenmesi ve hasta memnuniyeti ile ilişkisinin saptanması.	Tanımlayıcı, Kesitsel Çalışma	246 hasta	Alınan eğitim sayısı ile hasta memnuniyeti arasında pozitif bir ilişki olduğu saptanmıştır. Eğitimin hasta memnuniyeti üzerinde etkili olduğu saptanmıştır.
YL 2019 Baydemir, S.	Ortopedik cerrahi girişim esnasında hasta yakınlarını kısa mesaj ile bilgilendirmenin anksiyete ve memnuniyet düzeyine etkisinin belirlenmesi.	DeneySEL Çalışma	Deney grubu (n=56), Kontrol grubu (n=56)	Ortopedik cerrahi sırasında kısa mesajla bilgilendirilen hasta yakınlarının anksiyete düzeyinin anlamlı şekilde azaldığı ve bu hizmetten memnun kaldıkları belirlenmiştir.

Tablo 3. Ortopedik Ameliyat Geçiren Hastaların Hemşirelik Bakımından Memnuniyet Düzeylerini İnceleyen Tezlerin Değerlendirilmesi (devam)

YL 2019 Arslan, S.	Cerrahi hastalarının hemşirelik bakım memnuniyetlerinin belirlenmesi	Tanımlayıcı Çalışma	267 hasta	Cerrahi hastaların hemşirelik bakımına yönelik memnuniyet düzeylerinin ortalamasının üzerinde olduğu belirlenmiştir.
YL 2022 Koçak Kalın, T.	Ortopedik ameliyat geçiren hastalarda perioperatif bakım kalitesi ile hasta memnuniyeti arasındaki ilişkinin belirlenmesi.	Tanımlayıcı Çalışma	133 hasta	Kaliteli perioperatif bakımın, hemşirelik bakımına yönelik memnuniyeti arttırdığı belirlenmiştir.
YL 2019 Bağcı, Y.	Sağlık hizmeti alan bireylerin hasta güvenliğine yönelik görüşlerinin ve hemşirelik hizmetlerinden duydukları memnuniyet düzeylerinin belirlenmesi.	Tanımlayıcı ve Kesitsel Çalışma	390 hasta	Bireyler, hasta güvenliği kavramını bildiklerini, bu kavramı önemli bulduklarını ve hemşirelik hizmetlerinden memnun olduklarını ifade etmiştir. Ayrıca, hasta güvenliği konusunda eğitim alan bireylerin memnuniyet düzeylerinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir.
YL 2019 Coşkun, Y.	Subkutan enjeksiyon uygulanan erişkin hastalarda Shotblocker kullanımının ağrı şiddeti ve enjeksiyon memnuniyeti üzerindeki etkisinin incelenmesi.	Randomize Kontrollü Çalışma	Müdahale grubu (n=60), Kontrol grubu (n=60)	Subkutan enjeksiyon uygulamasında ShotBlocker kullanımının enjeksiyon memnuniyetini anlamlı düzeyde artırdığı; müdahale grubundaki bireylerin memnuniyet puan ortalamalarının kontrol grubuna göre daha yüksek olduğu saptanmıştır.
YL 2019 Gül, Z.	Günübirlik cerrahide yatan hastaların hemşirelik bakımından memnuniyet düzeylerinin belirlenmesi	Tanımlayıcı	319 hasta	Günübirlik cerrahi hastalarının hemşirelik bakımından memnuniyet düzeyleri ortalamasının üzerinde bulunmuştur. Memnuniyetin artmasında, hemşirenin hastalarına yeterli zaman ayırması, onlara değerli olduklarını hissettirmesi ve sürekli destek sağlamasının etkili olduğu belirlenmiştir.

Tablo 3. Ortopedik Ameliyat Geçiren Hastaların Hemşirelik Bakımından Memnuniyet Düzeylerini İnceleyen Tezlerin Değerlendirilmesi (devam)

DT 2014 Tosun, B.	Kalça kırığı ameliyat öncesi cilt traksiyonu ve pozisyon ateli uygulamasının, hastaların ağrı, konfor ve memnuniyet düzeyine etkisinin belirlenmesi	Prospektif, Randomize Kontrollü, Deneyisel Çalışma	Müdahale grubu (n=34), Kontrol grubu (n=34)	Pozisyon ateli uygulanan hastalarda, tedavi ve bakım memnuniyetinin ameliyat sonrası ilk dört gün ve altıncı günde daha yüksek olduğu saptanmıştır.
DT 2023 Tunç, H.	Diz artroplastisi hastalarına yönelik geliştirilen “Diz Protezi Okulu” eğitim programının hasta sonuçları üzerine etkisinin değerlendirilmesi	Yarı Deneyisel Çalışma	Müdahale grubu (n=42), Kontrol grubu (n=40)	Müdahale grubundaki hastaların kontrol grubuna kıyasla daha düşük anksiyete düzeylerine sahip oldukları, fonksiyonel durumlarının iyileştiği, memnuniyet düzeylerinin arttığı ve ağrıların azaldığı saptanmıştır.

TARTIŞMA

Ortopedik cerrahi hastalarına ilişkin hemşirelik bakımı, bireylerin sağlık sorunlarını belirleyip bu sorunlara yönelik bakım planı hazırlama, uygulama ve sonuçları değerlendirme süreçlerini içeren profesyonel bir hizmet olarak tanımlanmaktadır. Bu süreç, bireylerin biyolojik ihtiyaçlarının karşılanmasıyla sınırlı kalmayıp; psikolojik, sosyal ve kültürel gereksinimlerini de kapsayacak şekilde, bakımın her aşamasında güven, empati, mahremiyet ve etik değerlere dayalı olarak yürütülmektedir (Hall ve Dunstan, 2022; Howard vd., 2020). Bu doğrultuda, sunulan hemşirelik bakımının etkinliğini değerlendirmek, hasta merkezli hizmet anlayışını güçlendirmek ve sağlık hizmetlerinde sürekli iyileştirmeyi desteklemek amacıyla, hasta memnuniyetinin ölçülmesi büyük önem taşımaktadır (Erden ve Emirzeoğlu, 2021; Mbatha, 2024).

Ortopedik cerrahi hastalarına yönelik olarak hemşirelik alanında yapılan akademik tezlerde, hasta memnuniyetini değerlendirme yöntemleri ve memnuniyeti etkileyen faktörler önemli bir araştırma alanı olarak öne çıkmaktadır. Ortopedik cerrahi hastalarına yönelik hemşirelik alanında yapılan akademik tezlerde, bakımın niteliğinin hasta memnuniyetini etkileyen temel unsurlardan biri olduğu vurgulanmaktadır. Tezlerden elde edilen bulgular, hasta memnuniyetinin hemşirelik bakımının niteliğiyle yakından ilişkili olduğunu ortaya koymaktadır. Kayış (2022), ortopedik cerrahi geçiren hastaların taburculuk sürecine ilişkin öğrenim gereksinimlerinin yeterince karşılanmamasının memnuniyet düzeylerini olumsuz etkilediğini belirtmiştir. Benzer şekilde, Demir (2023), temel bakım, etkili iletişim ve hastaya zaman ayrılmasına yönelik gereksinimlerin karşılanmamasının hasta memnuniyetini azalttığını; Yılmaz (2019) ise klinik vaka yönetici hemşire modeliyle sunulan bakımın, standart uygulamalara kıyasla daha yüksek memnuniyet sağladığını ortaya koymuştur (Kayış, 2022; Demir, 2023; Yılmaz, 2019). Bu bulgular, literatürde yer alan araştırmalarla da örtüşmektedir. Koçak ve Akbuğa (2022),

kanıta dayalı ve hasta odaklı hemşirelik bakımının hasta memnuniyetini ve iyileşme sürecini olumlu etkilediğini vurgulamıştır. Ayrıca Yılmaz Güven (2024), hemşirenin sunduğu destekleyici, saygılı ve nazik yaklaşımın, ulaşılabilirliğin ve yeterli bilgilendirmenin, hastaların bakım algısı ve memnuniyeti üzerinde belirleyici olduğunu bildirmiştir. Bulgular hemşirelik bakımında hem bilimsel kanıta dayalı uygulamaların hem de hümanist ve iletişim temelli yaklaşımların hasta memnuniyetini ve iyileşme sürecini doğrudan etkilediği göstermektedir.

Eğitim ve bilgilendirme süreçleri de hasta memnuniyetini etkileyen önemli faktörler arasında yer almaktadır. Şener Zirek (2024), hastaların öğrenim gereksinimlerine yönelik sunulan eğitimlerin, memnuniyet düzeylerini olumlu yönde etkilediğini; Candaş (2023) ise ameliyat öncesi alınan eğitimin memnuniyet düzeyleriyle pozitif yönde ilişkili olduğunu ortaya koymuştur. Bu bulgular, eğitimin içeriği, sunum biçimi ve zamanlamasının hasta memnuniyeti üzerinde doğrudan etkili olduğunu göstermektedir. Özbek (2023) tarafından yürütülen bir diğer çalışmada, tele-hemşirelik yoluyla gerçekleştirilen preoperatif danışmanlık hizmetinin, hastalar tarafından açıklayıcı, destekleyici ve yeterli bulunduğu; bu hizmetin yüksek düzeyde memnuniyetle karşılandığı ifade edilmiştir. Tunç (2023) tarafından diz artroplastisi geçiren hastalar için geliştirilen 'Diz Protezi Okulu' eğitim programının uygulandığı müdahale grubunda, kontrol grubuna kıyasla hastaların anksiyete düzeylerinin daha düşük, fonksiyonel durumlarının daha iyi, ağrı düzeylerinin daha az ve hasta memnuniyetinin anlamlı düzeyde yüksek olduğu belirlenmiştir. Tez incelemeleri sonucunda ulaşılan bulgular, ameliyat öncesi ve sonrası dönemde hastaların öğrenim gereksinimlerine yönelik olarak sunulan eğitimin; içeriği, sunum biçimi, zamanlaması ve kullanılan yöntemler (tele-hemşirelik uygulamaları, yapılandırılmış eğitim programları vb.) bağımsız olarak etkili olduğunu göstermektedir. Bu eğitimler, hasta memnuniyetini artırmanın yanı sıra anksiyete düzeyini azaltma, fonksiyonel durumu iyileştirme ve ağrı kontrolünü destekleme gibi çok yönlü olumlu etkiler sağlamaktadır (Şener Zirek, 2024; Candaş, 2023; Özbek, 2023; Tunç, 2023). Benzer şekilde, literatürde ortopedi hastasına verilen eğitim ve bilgilendirmelerin; sadece hastanede yatış süresince değil, perioperatif süreç boyunca hemşireler tarafından verilmesinin gerekliliğini (Cano-Plans vd., 2018, Ataro vd., 2024), ortopedik cerrahi öncesi verilen hasta eğitimlerinin web tabanlı uygulamalar ile zenginleştirilmesinin iyileşmeyi desteklediğini, memnuniyeti artırdığını ve anksiyeteyi azalttığını (Fraval vd., 2015), belirtmişlerdir. Bu bulgular, hasta eğitiminin kapsamlı, erişilebilir ve süreklilik arz eden bir biçimde planlanmasının hem bakım kalitesini hem de hasta memnuniyetini artırmada kritik bir unsur olduğunu ortaya koymaktadır.

Hasta memnuniyetini etkileyen faktörler yalnızca eğitimin içeriği ve sunumuyla sınırlı kalmamakta; bakım süreci içerisinde farklı faktörlerde bulunmaktadır. Balta Bolu (2022), Bağcı (2019) ve Gül (2019) tarafından yapılan lisansüstü tezlerde, mahremiyete saygı gösterilmesi, bireyselleştirilmiş bakım sunulması, etkili iletişim kurulması ve duygusal desteğin sağlanmasının, hasta memnuniyetini etkileyen hatta artıran temel unsurlar arasında yer aldığı saptanmıştır. Literatürde de benzer bulgular mevcuttur. Howard vd. (2020), hasta eğitimi ile birlikte fiziksel konforun sağlanmasının, duygusal destek sunulmasının ve korku ile anksiyetenin giderilmesinin memnuniyeti artırdığını belirtmiştir. Dığın vd. (2021), ortopedi ameliyatı geçiren yaşlı hastalarda mahremiyete

özen gösterilmesinin, gereksinimlerin farkında olunmasının ve birey olarak yaklaşım sergilenmesinin memnuniyeti artırdığını saptamıştır. Tekin ve Fındık (2015), ortopedi hastalarında hemşirelik bakımına yönelik memnuniyetin artırılmasında bireyselleştirilmiş bakımın önemli bir etken olduğunu vurgulamıştır. van Eck vd. (2018), ortopedi ameliyatları öncesi web tabanlı eğitim araçlarının gününbirlik cerrahi sonrası hasta memnuniyetini ve taburculuk eğitiminin anlaşılabilirliğini artırdığını bildirmiştir. Andersson vd. (2020) ise preoperatif süreçte hasta kaygısının, ortopedi ameliyatları sonrası iyileşme kalitesi ve memnuniyet üzerinde olumsuz etkili olduğunu; bu nedenle hemşirelerin kaygıyı azaltıcı girişimlerde bulunması gerektiğini belirtmiştir. Bu bulgular, hemşirelik bakım sürecinin bütününde, hastanın bireysel özelliklerine duyarlılık gösterilmesi ve duygusal destek gibi unsurların da belirleyici rol oynadığını desteklemektedir.

Ortopedik cerrahi geçiren hastalarda ağrı ve anksiyete yönetimine yönelik verilen hasta eğitiminin, hasta memnuniyetini artırmada etkili olduğu çeşitli çalışmalarda vurgulanmaktadır. Özellikle perioperatif süreçte verilen eğitimin, hastaların hem ağrı yönetimine katılımını artırdığı hem de ameliyat sonrası deneyimlerini olumlu yönde etkilediği gösterilmiştir (Cui vd., 2018; Lee vd., 2024). Ocak (2020)'ın yaptığı tez çalışmasında ameliyat hemşirelerinin ağrı kontrolüne yönelik bilgi ve tutumlarının, hastaların ameliyat sonrası ağrı kontrolünden memnuniyetleri üzerinde olumlu bir artış sağladığını saptamıştır. Kırıcı (2022) tez çalışmasında, fraktürü olan hastalara farklı periyotlarda yaptığı hemşirelik uygulamasının ağrıyı azalttığını ve hasta memnuniyetini artırdığını tespit etmiştir. Coşkun (2019), enjeksiyon sırasında shotblocker kullanımının hastaların ağrı şiddetini azalttığını ve enjeksiyondan memnuniyetlerini artırdığını saptamıştır. Tosun (2014) ise tez çalışmasında kalça kırığı hastalarında ameliyat öncesi uygulanan cilt traksiyonu ve pozisyon atelinin hastaların ağrı, konfor ve memnuniyetlerini etkilediğini tespit etmiştir. Literatürde de ortopedi hastalarının ağrı ve anksiyete düzeylerini azaltan ve memnuniyetlerini arttıran farklı çalışmalar bulunmaktadır. Cui vd. (2018), hemşirelerin ağrı yönetimi konusunda yeterli bilgi ve beceriye sahip olmalarının önemine dikkat çektikleri çalışmalarında, ortopedik cerrahi hastalarına uygulanan etkili ağrı yönetiminin hasta memnuniyetini anlamlı biçimde artırdığını ifade etmişlerdir. Lee vd. (2024), video tabanlı eğitimin zaman ve maliyet açısından etkili bir yöntem olduğunu belirtmiş, postoperatif dönemde ağrı yönetimini arttırmak ve iyileşme sürecini desteklemek amacıyla bu yöntemin sağlık hizmetlerine entegre edilebileceğini vurgulamıştır. Literatürle uyumlu olan tez çalışma bulguları, hemşirelerin hasta memnuniyetini arttırmada beşinci yaşam bulgusu olarak adlandırılan ve önemi vurgulanan ağrı yönetimi konusundaki uygulamalarının önemini yansıtmaktadır. Hemşireler ağrı yönetimine multimodal analjezi ile birlikte farmakolojik olmayan yöntemleri de kullanmaları ve farklı bakım uygulamaları geliştirmeleri gerekmektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

İncelenen tezlerin ortak bulguları, ortopedi kliniklerinde yatan hastaların hemşirelik bakımına yönelik memnuniyetlerinin artırılmasında bireyselleştirilmiş bakımın, etkili ağrı yönetiminin, hastaların öğrenim gereksinimlerinin karşılanmasının ve iletişime dayalı duygusal desteğin önemli rol oynadığını ortaya koymaktadır. Tezlerde, hemşirelik bakımının hastaların fiziksel, psikolojik ve bilgiye dayalı ihtiyaçlarına duyarlılıkla

planlandığı durumlarda, hasta memnuniyetinin anlamlı biçimde arttığı belirlenmiştir. Özellikle preoperatif ve postoperatif dönemde verilen eğitimin, kaygı düzeyini azalttığı; ağrı kontrolüne yönelik hemşirelik uygulamalarının ve hastaya zaman ayırma, mahremiyete özen, duygusal emek gibi faktörlerin hasta deneyimini olumlu etkilediği vurgulanmıştır. Bu doğrultuda, hemşirelik bakımının kalitesini değerlendiren ve hasta memnuniyetini artırmayı hedefleyen daha fazla deneysel ve randomize kontrollü çalışmaya gereksinim duyulmaktadır.

Çıkar Çatışması Beyanı

Yazarlar arasında çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Finansal Destek Beyanı

Araştırmada herhangi bir kuruluştan finansal destek alınmamıştır.

Yazar Katkıları

Araştırma Fikri/Kavramı: SK, CNK

Araştırmanın tasarımı: SK, CNK

Denetleme/ Danışmanlık: SK

Veri toplama ve/veya İşleme: SK, CNK

Verilerin analizi ve/veya yorumu: SK, CNK

Literatür taraması: SK, CNK

Makalenin yazımı: SK, CNK

Eleştirel inceleme: SK, CNK

Kaynaklar ve fon sağlama: -

KAYNAKLAR

Fraval, A., Chandrananth, J., Chong, Y. M., Tran, P., & Coventry, L. S. (2015). Internet based patient education improves informed consent for elective orthopaedic surgery: a randomized controlled trial. *BMC musculoskeletal disorders*, 16(1), 14. <https://doi.org/10.1186/s12891-015-0466-9>

Andersson, V., Bergstrand, J., Engström, Å., & Gustafsson, S. (2020). The impact of preoperative patient anxiety on postoperative anxiety and quality of recovery after orthopaedic surgery. *Journal of PeriAnesthesia Nursing*, 35(3), 260-264. <https://doi.org/10.1016/j.jopan.2019.11.008>

Arslan, S. (2019). Cerrahi hastalarının hemşirelik bakım memnuniyetlerinin belirlenmesi. [Yüksek Lisans Tezi]. Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

Ataro, B. A., Geta, T., Endirias, E. E., Gadabo, C. K., & Bolado, G. N. (2024). Patient satisfaction with preoperative nursing care and its associated factors in surgical procedures, 2023: a cross-sectional study. *BMC nursing*, 23(1), 235. <https://doi.org/10.1186/s12912-024-01881-5>

Atay, M. S. (2019). Cerrahi kliniklerde yatan hastaların hemşirelik bakımına ilişkin memnuniyet durumlarının değerlendirilmesi. [Yüksek Lisans Tezi]. Ankara: Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

Bağcı, Y. (2019). Sağlık hizmeti alan bireylerin hasta güvenliğine yönelik görüşleri ve hemşirelik hizmetlerinden memnuniyet düzeyi. [Yüksek Lisans Tezi]. Erzincan: Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

Balta Bolu, H. (2022). Hemşirelerin duygusal emek davranışları ile hasta memnuniyeti arasındaki ilişki. [Yüksek Lisans Tezi]. Adıyaman: Adıyaman Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

Baydemir, S. (2019). Ortopedik cerrahi girişim esnasında hasta yakınlarını kısa mesaj ile bilgilendirmenin anksiyete ve memnuniyet düzeyine etkisi. [Yüksek Lisans Tezi]. Kırklareli: Kırklareli Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

Bostancı, F. (2022). Yatarak tedavi gören hasta ve hasta yakınlarının hemşirelik bakımına ilişkin memnuniyet düzeyleri. [Yüksek Lisans Tezi]. Trabzon: Avrasya Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

Candaş, S. (2023). Hastaların ameliyat öncesi dönemde eğitim alma durumu ve hasta memnuniyeti ile ilişkisi. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: İstinye Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.

Cano-Plans, S., Lacueva-Pérez, L., Cabrera, E., & Zabalegui, A. (2018). Knowledge expectations of orthopaedic patients. *International Journal of Nursing Practice*, 24(3), e12639. <https://doi.org/10.1111/ijn.12639>

Coşkun, Y. (2019). Erişkin hastalara subkütan enjeksiyon uygulamalarında shotblocker kullanımının ağrı şiddeti ve enjeksiyon memnuniyetine etkisi. [Yüksek Lisans Tezi]. Kayseri: Erciyes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

Cui, C., Wang, L. X., Li, Q., Zaslansky, R., & Li, L. (2018). Implementing a pain management nursing protocol for orthopaedic surgical patients: Results from a PAIN OUT project. *Journal of Clinical Nursing*, 27(7-8), 1684-1691. <https://doi.org/10.1111/jocn.14224>

Demir, M. (2023). Cerrahi hastalarında karşılanamayan hemşirelik bakımı algısı ile hasta memnuniyeti arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi. [Yüksek Lisans Tezi]. Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

Dıgın, F., Özkan, Z. K., & Fidan, G. (2021). Satisfaction of elderly patients undergoing orthopedic surgery in terms of nursing care and affecting factors. *Journal of Clinical Medicine of Kazakhstan*, 18(6), 50-55. <https://doi.org/10.23950/jcmk/11327>

Erden, A., & Emirzeoğlu, M. (2021). Factors affecting the satisfaction levels of patients who underwent orthopedic knee surgery in the early postoperative period. *Journal of Patient Experience*, 8, 23743735211043392. <https://doi.org/10.1177/23743735211043392>

Gül, Z. (2019). Günübirlilik cerrahide yatan hastaların hemşirelik bakımından memnuniyet düzeylerinin belirlenmesi. [Yüksek Lisans Tezi]. Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

Güllü, H. (2023). Yetişkin hastalarda subkutan heparin enjeksiyonu uygulamasında shotblocker, sanal gerçeklik gözlüğü ve soğuk uygulamanın ağrı ve hasta memnuniyetine etkisinin karşılaştırılması. [Yüksek Lisans Tezi]. Ankara: Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

Hall, A. J., & Dunstan, E. (2022). Day-case total hip arthroplasty: A safe and sustainable approach to improve satisfaction and productivity and meet the needs of the orthopaedic population. *Orthopaedics and Trauma*, 36(1), 14-21. <https://doi.org/10.1016/j.mporth.2021.11.003>

Howard, B., Aneizi, A., Nadarajah, V., Sajak, P. M., Ventimiglia, D. J., Burt, C. I., & Henn III, R. F. (2020). Early patient satisfaction following orthopaedic surgery. *Journal of Clinical Orthopaedics and Trauma*, 11, S823-S828. <https://doi.org/10.1016/j.jcot.2020.06.037>

Kayış, C. N. (2022). Ortopedik ameliyat sonrası hastaların taburculuk öğrenim gereksinimleri, gereksinim karşılanma durumları ve taburculuk eğitimi memnuniyet düzeylerinin belirlenmesi. [Yüksek Lisans Tezi]. Antalya: Akdeniz Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

Kırıcı, D. (2022). Fraktürü olan hastalarda farklı periyotlarda yapılan soğuk uygulamanın ağrı ve hasta memnuniyetine etkisi. [Yüksek Lisans Tezi]. Kars: Kafkas Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

Koçak Kalın, T. (2022). Ortopedik ameliyat geçiren hastalarda perioperatif bakım kalitesi ve hasta memnuniyeti ilişkisinin belirlenmesi. [Yüksek Lisans Tezi]. Yozgat: Yozgat Bozok Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.

Koçak, T., & Akbuğa, G. A. (2022). Ortopedik cerrahi geçiren hastalarda perioperatif bakım kalitesi ve hasta memnuniyeti ilişkisinin belirlenmesi. *Cerrahi Tıp Bilimleri*, 75(3), 361-367 <https://doi.org/10.4274/atfm.galenos.2022.98705>

Lee, Y. J., Bettick, D., & Rosenberg, C. (2024). Improving pain self-efficacy in orthopedic surgery patients through video-based education: a quality improvement project. *Pain Management Nursing*, 25(5), 451-458. <https://doi.org/10.1016/j.pmn.2024.04.008>

Lim, J. B., Chou, A. C., Yeo, W., Lo, N. N., Chia, S. L., Chin, P. L., & Yeo, S. J. (2015). Comparison of patient quality of life scores and satisfaction after common orthopedic surgical interventions. *European Journal of Orthopaedic Surgery & Traumatology*, 25, 1007-1012. <https://doi.org/10.1007/s00590-015-1635-0>

Lv, H., & Yang, N. (2021). Clinical effect of application of nursing concept of rehabilitation surgery for improvement of quality of postoperative recovery in orthopedics. *Journal of Orthopaedic Surgery and Research*, 16, 1-7. <https://doi.org/10.1186/s13018-021-02610-3>

Mbatha, P. B. S. (2024). Nursing process for an orthopedic patient. In *Nursing Studies-A Path to Success*. IntechOpen. <https://doi.org/10.5772/intechopen.1005323>

Mohamed Ahmed, M. R., AboZead, S. E. S., Yousef, A. O., & Taha, S. H. (2021). Effect of implementing nursing educational protocol on reducing deep venous thrombosis among orthopedic surgery patients. *Minia Scientific Nursing Journal*, 9(1), 111-117. <https://doi.org/10.21608/msnj.2021.190448>

Mümlhacker, A., & Stolk, E. (2023). Patient-reported satisfaction, experiences, and preferences: Same but different? *Value in Health*, 26(1), 1-3. <https://doi.org/10.1016/j.jval.2022.10.005>

Ocak, Ç. (2020). Ameliyat hemşirelerinin ağrı kontrolüne yönelik bilgi ve tutumlarının hastaların ameliyat sonrası ağrı kontrolünden memnuniyetlerine etkisi. [Yüksek Lisans Tezi]. Edirne: Trakya Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

Sadeghi-Gandomani, H., Alavi, N. M., & Afshar, M. (2018). Predictors of patient satisfaction with nursing care in an orthopedic and urologic population. *Galen Medical Journal* 7, e1305. <https://doi.org/10.22086/gmj.v0i0.1305>

Sarı, R. (2018). Total diz protezi uygulanan hastaların hemşirelik bakım beklentilerinin ve memnuniyet düzeylerinin belirlenmesi. [Yüksek Lisans Tezi]. Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

Şener Zirek, Ö. (2024). Ameliyat girişim geçiren hastaların öğrenim gereksinimleri ile hemşirelik bakımından memnuniyet düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi. [Yüksek Lisans Tezi]. Kırklareli: Kırklareli Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

Shin, N., & Park, J. (2018). The effect of intentional nursing rounds based on the care model on patients' perceived nursing quality and their satisfaction with nursing services. *Asian Nursing Research*, 12(3), 203-208. <https://doi.org/10.1016/j.anr.2018.08.003>

Swarup, I., Henn, C. M., Gulotta, L. V., & Henn III, R. F. (2019). Patient expectations and satisfaction in orthopaedic surgery: A review of the literature. *Journal of Clinical Orthopaedics and Trauma*, 10(4), 755-760. <https://doi.org/10.1016/j.jcot.2018.08.008>

Tekin, F., & Findik, U. Y. (2015). Level of perception of individualized care and satisfaction with nursing in orthopaedic surgery patients. *Orthopaedic Nursing*, 34(6), 371-374. <https://doi.org/10.1097/NOR.0000000000000194>

Temizyürek Yavuz, M. (2019). Hastaların hemşirelik bakımına katılım durumları ve hemşirelik bakımından duydukları memnuniyetin incelenmesi. [Yüksek Lisans Tezi]. Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

Topal, E. (2023). El cerrahisi geçiren hastaların hemşirelik hizmetlerinden memnuniyet düzeylerinin belirlenmesi. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Cerrahpaşa Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.

Tosun, B. (2014). Kalça kırığı olgularında ameliyat öncesi cilt traksiyonu ve pozisyon ateli uygulamasının, hastaların ağrı, konfor ve memnuniyet düzeyine etkisi. [Doktora Tezi]. Ankara: Gülhane Askeri Tıp Akademisi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

Tunç, H. (2023). “Diz Protezi Okulu” eğitim programının hasta beklentileri, anksiyete, ağrı, fonksiyonel durum, yaşam kalitesi ve memnuniyet üzerine etkisi. [Doktora Tezi]. Ankara: Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

Türkiye İstatistik Kurumu (2023). Ölüm ve ölüm nedeni istatistikleri 2023. Erişim Adresi: <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Olum-ve-Olum-Nedeni-Istatistikleri-2023-53709>. Erişim tarihi: 20.03.2025

van Eck, C. F., Toor, A., Banffy, M. B., & Gambardella, R. A. (2018). Web-based education prior to outpatient orthopaedic surgery enhances early patient satisfaction scores: A prospective randomized controlled study. *Orthopaedic Journal of Sports Medicine*, 6(1), 2325967117751418. <https://doi.org/10.1177/2325967117751418>

Wang, W., Liu, P., Zhang, Q., Jiang, G., Zheng, H., & Zhang, W. (2022). Effect of high-quality nursing on orthopedic trauma based on a fast-track surgery model. *American Journal of Translational Research*, 14(7), 4812-4820.

Yan, L. (2024). Effectiveness of comprehensive nursing care in preventing deep vein thrombosis after orthopedic surgery. *MEDS Public Health and Preventive Medicine*, 4(2), 39-46. <https://doi.org/10.23977/phpm.2024.040206>

Yılmaz Güven, D. (2024). Perception Of Nursing Care and Satisfaction Levels Of Orthopedics and Traumatology Patients. *Turkish Journal of Geriatrics/Türk Geriatri Dergisi*, 27(3). <https://doi.org/10.29400/tjgeri.2024.400>

Yılmaz, E. (2019). Total kalça protezi ameliyatı geçiren hastalara klinik vaka yönetici hemşire modeli uygulamasının hasta memnuniyeti açısından değerlendirilmesi. [Yüksek Lisans Tezi]. Gaziantep: Sanko Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.

Zhao, Y., Wang, J., Zhao, B., & Zhang, Y. (2025). The impact of high BMI on the global burden of osteoarthritis from 1990 to 2021 and future projections. *Frontiers in Medicine*, 12, 1561750. <https://doi.org/10.3389/fmed.2025.1561750>

Özbek, N. M. (2023). Günübirlık cerrahide ameliyat öncesi tele-hemşirelik yoluyla verilen danışmanlığın anksiyete ve hasta memnuniyetine etkisi. [Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Cerrahpaşa Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.